

17.42x34.89	1/2	10	עמוד	כותרת	ידיעות אחרונות - כותרת	22/03/2026	97280029-7
ות החברתית ד"ר שרית טילברמן - חוקרת בכירה במרכז טאו - 25170							

שש שנים ועוד לא למדנו כלום :

שש שנים ועוד לא למדנו כלום

מאז מארס 2020 נסגרו מוסדות החינוך ברחבי הארץ שש פעמים - שלוש מהן בגלל סגרי הקורונה ושלוש בשל מערכות לחימה מורכבות • בסך הכל הפסידו התלמידים 115 ימי לימוד פיזי, כמות שמקבילה להצי שנה בכיתות בנוסף, הם נאלצו לספוג 13 ימי השבתות של ארגוני המורים • המומחים מזהירים: "הפגיעה בלמידה, בהתפתחות ובמרקם החברתי של ילדינו אינה ניתנת למדידה" • וההורים? מי שיכול מלמד את הילדים בעצמו, אך לכולם ברור שלאורך זמן זה לא יחזיק

תמר טרבלסי-חדד, איתן גליקמן, סיון חילאי

לא קל להיות מבוגר שהי בישראל בשנים האחרונות, אבל אם אתה ילד, לפעמים האתגר רים קשים פי כמה.

בשש השנים האחרונות ספגו התלמידים חב"ט אחרי חבטה, הפסידו כמות עצומה של ימי לימודים, נאלצו ללמוד תקופות ארוכות בתנאים המאוד לא אופטימליים של היום, אך ברגעי האמת הם נאלצים להתמודד עם בחינות בגרות שלא תמיד מביאות לידי ביטוי את הקשיים ולעמוד בסטנדרטים אקדמיים בינלאומיים המבוססים על חייהם של בני נוער מאזורים שבהם שורר שלום.

מאז חודש מארס של 2020 נסגרו מוסדות החינוך בישראל סגירה לאומית מלאה שש פעמים: בשלושה סגרי קורונה ובשלוש מערכות לחימה (ראו רשימה באיור). הם החמיצו בגלל סגירות אלה 115 ימי לימוד פיזי, מספר שעלול עוד לגדול שכן המערכה מול איראן טרם הסתיימה.

ד"ר שרית טילברמן, חוקרת בכירה בתחום החינוך במרכז טאו לחקר המדיניות החברתית בישראל, היא שאספה את הנתונים וניתחה אותם. לדבריה, נתון זה משקף בעצם אובדן של יותר ממחצית שנת לימודים תקינה - שנמשכת 214 ימים. יש לציין כי מספר זה אינו כולל אובדן ימי לימוד כתוצאה מהשבתות ועיצומים של ארגוני המורים, שהסתכמו ב-13 ימים מלאים, אך כללו גם השבתות חלקיות. "הפגיעה הכוללת בלמידה, בהתפתחות ובמרקם החברתי של ילדינו אינה ניתנת למדידה", אומרת ד"ר טילברמן.

במסמך שהכינה נכתב כי "לסגירות האלה יש השלכות מצטברות. בעוד שבתחילת קבלת החלטות בי"ט טחוניות השיבוש הכלכלי נמדד במונחי תמ"ג ואובדן ימי עבודה, הפגיעה בחינוך כמעט אינה נשקלת. סגירות אלו אינן אירוע חריג, אלא מאפייני קבוע ומחזורי של המציאות הישראלית בשבע השנים האחרונות, ועלינו להתחיל לתכנן בהתאם".

ד"ר טילברמן מציינת שעד היום התמקד משרד החינוך בגיבוש נהלים לתפקוד בשעת חירום, מהלך הכרחי אך לא מספיק. "המדיניות

הקיימת לוקה בחסר משום שהיא אינה מציעה מנגנון שיפ"צה על אובדן הזמן היקר", היא טוענת, "ימי הלימוד שאבדו אמנם אינם ניתנים לשחזור, אך אפשר לעצב מדיניות אשר תכיר בכך שיש לפצות עליהם בעתיד. למשל, שבכל סגירה לאומית מלאה של מערכת החינוך יתווספו לסוף שנת הלימודים מחצית מימי הלימוד הפיזי שאבדו, בכפוף לשיקולים תקציביים ומערכתיים".

לדבריה, למידה מרחוק היא אולי האופציה הכי טובה שיש בזמן משבר, אך אינה תחליף הולם מבחינת כמות ואיכות ליום לימודים מלא בכיתה. וכשמחשבים את מספר הימים שאבדו, ברור שאין מספיק זמן לכסות את כל תוכנית הלימודים, ונוצרים פערים. "עבור ילדים צעירים הנוק עלול להיות משמעותי אף יותר", מדגישה ד"ר טילברמן, "קצב ההתפתחות בגיל הגן גבוה מאוד, וקשה יותר לפתוח מחדש חלונות הורמנויות שנגסגרים בגיל הזה".

אופיר מרציאנו מרמת ישי, אב לשבעה ילדים, שהבוגר בייניהם בן 13 והקטנה בת שנה וחצי, מסביר כי ללמידה מרחוק אכן יש מגבלות. "בלתי אפשרי לעמוד בלוחות הזמנים השונים של הזמנים של כל הילדים", הוא אומר, "כל אחד זה בשעה אחרת, וזה בדרך כלל לא מסתדר. גם הבנו שזה לא אפקטיבי עבורם. אם יש זום שהם ממש רוצים להשתתף בו, אז הם מתחברים, אבל ברוב הזמן אנחנו עושים להם home schooling עם חוברות למידה, תכנים שיעשירו אותם יותר משיעור קצר שקשה לילד להיות בקשב אליו. ומקצועות שקצת פחות קריטיים, כמו לשון, אנחנו די שמים בצד".

אופיר הוא מתכנת בבית החולים רמב"ם. אשתו, עדי, היא דוליה. שניהם מוגדרים עובדים חיוניים. "אנחנו עושים ביינינו חלוקה מי עם הילדים בכל יום ומנסים לנהל ביעילות את הבית ואת העבודה. לפעמים צריך לעבוד מהבית או לעבוד פחות כדי להצליח להתמודד עם כל המשימות. אתה כל היום סביב זה. טירוף. להמשיך ככה עוד שבועות זה יהיה ממש קשה", הוא אומר.

לנטלי ומאור טסלר מקריית-מוצקין, שני אנשי חינוך, יש חמש בנות: יהל (4), אריאל (5), אורי (8), רוני (11) והלל (13). "בהחלט לא קל להיות איתן כל היום בבית", אומר מאור, "הבנות

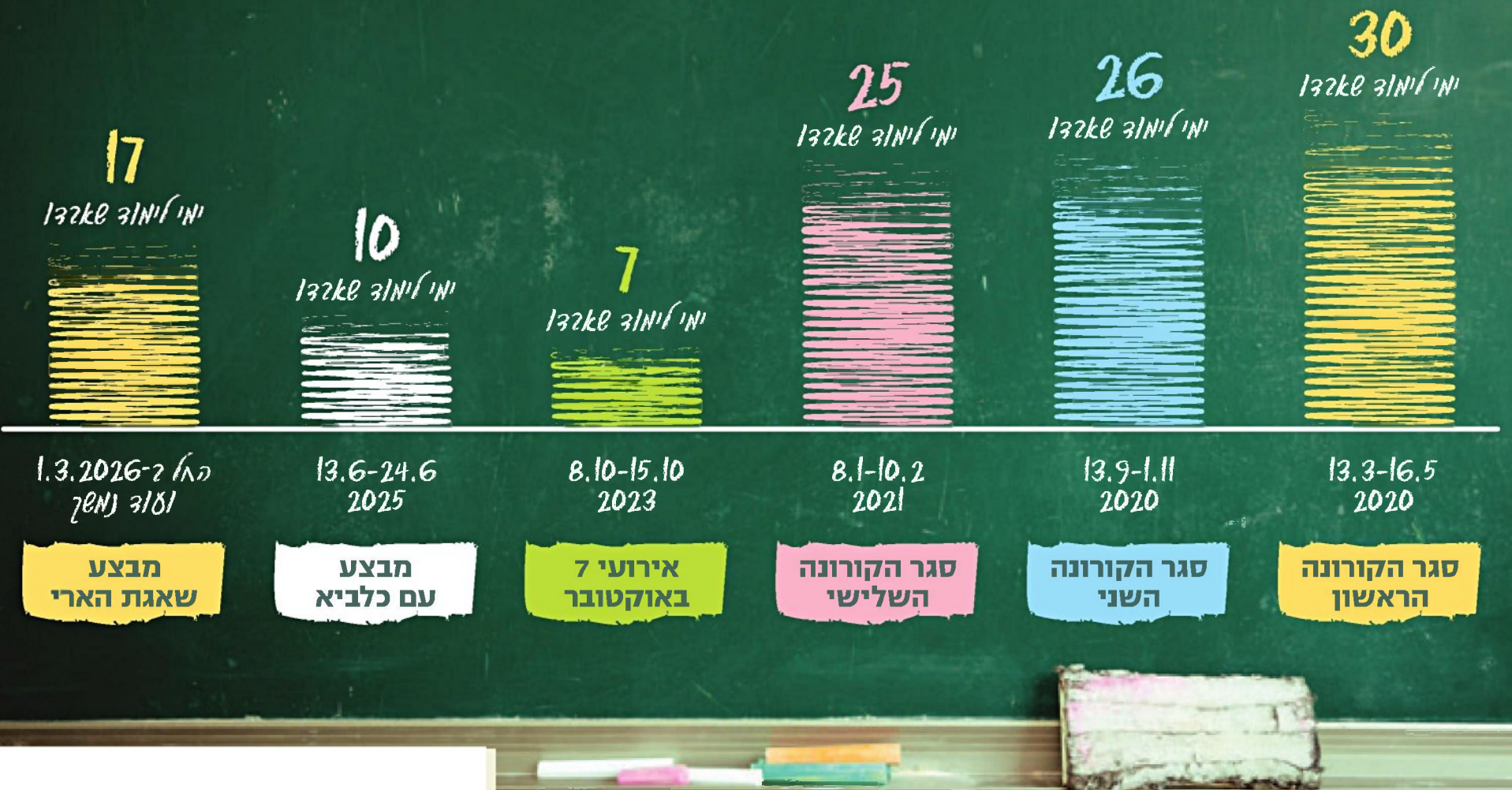

27.69x34.08	2/2	10	עמוד	כותרת	22/03/2026	97280032-1
ות החברתית ד"ר שרית טילברמן - חוקרת בכירה במרכז טאו - 25170						

שש שנים ועוד לא למדנו כלום :

מספר ימי הלימוד שאבדו בין 2020-2026 עקב סגירה לאומית של מוסדות חינוך

זה לא כל כך נעים לראות כיתה סגורה

שינשמו קצת אוויר, ישחקו ויהיו עם בנות גילן. מוכרחים לייצר שגרה גם בתנאים האלה".

עו"ד אורליה שינדרוף כהן, אם לתלמידה בתיכון, הייתה בחלק מאותן שנים סגנית יו"ר הנהגת ההורים הארצית. לרבי ריה, גם מאבקי ארגוני המורים גרמו לדרדרור הרמה האקדמית והרווחה הנפשית של התלמידים. "שיבושים לאורך זמן גורמים לא פחות נזק למערכת מהשבתה מלאה, ולדעתי אף יותר", היא טוענת, "העיצומים משמעותיים יותר מאחר שהם עוסקים גם בערך המוסף של המערכת, מה שנותן אוויר ונשמה בחינוך. עיצומים כמו אימתן ציונים לפני בגרויות ואיציאה למסעות ולהצגות גורמים ליותר נזק מיום שביתה, בין היתר כי אייפ"ש להחזיר אותם בשנה שאחרי. יום שביתה הוא מכה חד-פעמית בכסף. עיצומי המורים הממושכים היו הרסניים למערכת החינוך החבוטה ממילא של ישראל. זה כמו לתת לחולה לדמם לאורך זמן. הם הפכו תקופה ארוכה של שנת לימודים לבלתי רלוונטית והיו כמו אגרוף בכטן עבור הילדים".

הפסידו הרבה ימי לימוד עוד בימי הקורונה, עכשיו אנחנו כבר שבועות ללא מסגרת חינוכית, ובקרום נכנסים לחופשת פסח הארוכה. אנחנו מנסים לתת לכל אחת מרחב ללימוד בזום, אבל ברור שיש פערים שנצברו. אשתי ואני עוזרים להן, מלמדים אותן, הערייה עוזרת עם הרבה חוגים ופעילויות במקלטים, אבל ברור שאחרי המלחמה יצטרכו לעשות השיבה מחדש איך מצליחים לצמצם את הפערים הגדולים שנוצרו".

אבל הפגיעה ברמה האקדמית היא רק חלק מהעניין, ולא בטוח שהעיקרי. "מעבר לפערים לימודיים, בית הספר הוא מקום מרכזי ללמידה חברתית", אומרת ד"ר סילברמן, "בתקופה הזו לומדים לבנות חברויות, לנהל קונפליקטים, לקרוא את הסביבה החברתית ולהרגיש שייכות. יש כאן פגיעה לימודית, התפתחותית וחברתית".

מאור טסלר מתייחס גם לפן הזה: "אנחנו מקפידים על זה שהבנות ייפגשו עם חברות שלהן. חיי חברה זה חשוב ואנחנו מנסים לסייע להן לצאת כמה שיותר לגני משחקים קרובים,

